

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

In II. III. IV. Præceptum De Juramentis, Votis, Observatione Festorum, & Jejuniorum, ac obligatione Pietatis & Observantiæ erga Majores: Charitate & Misericordia erga proximum. Pars III.

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Index Rerum notabilium in hoc III. Tractatu contentarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60022](#)

INDEX

Rerum notabilium in hoc III. Tra-
statu contentarum.

Numerus paginam demonstrat.

A.

- A**bstinentia à carnibus in jejunio. 493.
Accessorium sequitur principale, variis casibus & exem-
plis explicatur. 224. sq.
Adjuratio quid, & quotuplex. 160. sq. Adjuratio deprecativa
ad Deum, Sanctos, & homines quando licita. 162. sq. Ad-
juratio imperativa, vel coactiva quibus, & quando licita.
164. Adjuratio d'emonum licita: ibid. sq. Adjuratio au-
tem creaturarum irrationalium superstitionis est. 16. sq.
Etas qualiter, & quos excusat à jejunio Ecclesiastico. 538.
sq. Vide *Jejunium*.
Amor proximi debet esse supernaturalis tripliciter. 1. ex parte
principij. 2. ex parte motivi, & 3. ex parte objecti. 615.
seq. & debet esse amor amicitiae, ei volendo bona saluta-
ria in ordine ad Deum. 616. seq. & non sufficit amor con-
cupiscentiae tantum. 618. seq.
Amphibologiae tres species. 101. seqq. Vide *Juramentum am-
phibologicum*.
Ancillæ ad quid obligentur ex quarto Præcepto suis Heris, &
econtra. 607.
Assumere, seu Assumptio Divini Nominis quando licita. 2.
quando illicita. 3. & 4.

B.

- B**ona necessaria vita, naturæ, statui, & superflua que?
635. seq. Habentes bona simpliciter superflua naturæ,
& statui probabilissimè sub mortali teneri quandoque
facere eleemosynam pauperibus communem tantum
necessitatem patientibus, probatur varie. 648. seqq. Ex-
ceptiones & casus. 653. seqq. Corollarium quoad di-
vites. 656.

THEOL. MORAL. PART. III.

Ty

C. Cau-

I N D E X.

C.

CAUSÆ excusantes ab auditione Missæ. 458. seqq. vide Missa.

CAUSÆ excusantes à feriatione die Dominico, & festivo. 477. vide Feriari.

CAUSÆ excusantes à jejunio sunt *etas, infirmitas, labor, pietas.* 538. quando, & quos excusent, vide Jejunium.

Charitas proximi quid. 611. seqq. ejus obligatio quoad actionem internam. 416. seqq. Præcepto Charitatis diligere tememur omnem proximum, etiam peccatorem. 618. etiam inimicum. 619. Obligat semper, & pro semper, *negativè*, ibid. seq. quando obliget *positivè*. 620. seqq. Quilibet sub mortali obligatur. 622. ex Charitate & misericordia. 624. benefacere proximo corporaliter, & spiritualiter. 625. seq. quando id vera necessitas exigit. 227. Ubi: quæ, & quando censeatur vera necessitas. ibid. seqq. Quando quis censeatur moraliter posse, & teneri succurrere proximo. 629. seqq.

Charitatis ordo quis & qualis servandus in diligendo proximo? 684. seqq. quoad bona spiritualia. 689. seqq. quoad bona temporalia. 698. seq.

Collatio vespertina licita est ex consuetudine. 516. seq. in quantitate tamen modica, quæ censetur esse quarta pars cænæ ordinariæ. 592. seqq. Quos cibos sumere liceat in collatione. 520. seqq. Tempus collationis ex rationabili causa murari potest cum prandio. 523. seq.

Commutatio voti quid. 391. qualiter, & à quo fieri possit. ibid. & seqq. vide Voti Commutatio.

Conjuges ad quid sibi invicem obligentur ex quarto Præcepto Decalogi. 602. seqq.

Consanguinei collaterales, ut fratres, sorores, patrueles, alijque consanguinei, & affines ad quid sibi invicem obligentur ex quarto Præcepto. 600. seq.

Consuetudo passim jurandi quæ, & qualis constituat hominem in statu peccati mortalis, ideoque specialiter explicanda in Confessione, 148. an, & quando culpabiliter retenta

INDEX.

retenta sit peccatum distinctum ab ipso peccato actuali
perjurij. 150.

Correctio vel correptio fraterna quid. 665 seqq. ejus obligatio
quæ, & qualis. 667. quæ sit materia sufficiens, & obligans
aliquem ad corrigendum proximum. 668. seq. debet esse
certa notitia peccati proximi. 670. seq. & spes emendatio-
nis. 671. seq. Casus varij. ibid. ac opportunitas: quando
hæc adesse censeatur. 673. seqq.

Corollarium. 675.

In fraterna correctione qualis ordo servandus, seu quando
proximus immediatè denuntiandus Superiori, quando
non. 676. seqq.

An, & quando liceat vitam corporalem exponere pro vita
corporali proximi. 689. seqq.

Inter proximos qui plus vel prius diligendi? 700. seqq.

D.

DElectus ciborum in jejuniø Ecclesiastico habendus qua-
lis. 493. seqq.

Deliberatio ad votum requisita. 178. seqq.

Dispensatus ad carnes, ob infirmitatem, censetur etiam di-
spensatus ad secundam refectionem; non vero si dispensa-
tus sit ad carnes ob alias causas. 530. seq.

Dispensare in votis, quæ, quando, & quis possit. 354. seqq.
vide Votorum deobligatio.

Dolus quando invalidet juramentum, quando non. 43. seq.

E.

Eleemosynæ definitio. 632. est opus summe meritoriu-
m, satisfactorium, & impetratorium. 633. seq. ad
quod homo sapè obligatur. 634. cuius obligatio meti-
enda est ex duobus. 635. seqq. quinam & quando ad
eam obligentur, seti in qua necessitate proximi. 638.
seqq. Ordinariè solùm fieri potest de bonis propriis, &
justis. 658. Excipiuntur tamen varij casus, in quibus
aliquis etiam dare potest de bonis alienis. ibid. seqq.
Unde resolvitur, quando, & qualiter eleemosynas
facere

T' y 2

INDE X.

facere possint uxores. 660. seq. & qualiter filii familias de bonis parentum. 662. seq. Item qualiter servi & ancille de bonis Dominorum. *ibid.* ac qualiter Religiosi de bonis Monasterij. 663. Corollarium. *ibid.*

Episcopus quomodo & quando dispensare possit in votis Pa-
pæ reservatis. 383. seqq.

Error quando invalidet juramentum, quando non. 43. seq.
Extinctio voti. vide *Votorum deobligatio*.

F.

Famuli ad quid teneantur ex quarto Præcepto suis Domi-
nis. 607.

Feriari ab operibus servilibus que, & qualis obligatio. 467.
seqq. vide *Laborare*.

Causæ à feriatione excusantes sunt quatuor. *Necessitas*, *Cha-
ritas*, *Officium*, & *Consuetudo*. 477. quando excusat ne-
cessitas. *ibid.* & seqq. quando Charitas. 497. seqq. quando
Officium 481. & quando *Consuetudo*. 482.

Filij ex quarto Decalogi Præcepto obligantur Parentibus ex-
hibere amorem, obedientiam, & reverentiam. 558. Obli-
gatione *amoris* obligantur eis bene velle; saltem negative,
nihil mali volendo, optando, imprecando &c. qualiter hic
peccent. 559. seq. etiam benè velle positivè, benefacien-
do, succurrendo spiritualiter, & corporaliter. 560. seqq.
omne malum avertere. 562. seq. & post mortem eorum
debita reicta, sacra, & non sacra juxta vires hæreditatis,
quām citius commodè possunt, solvere. 563. Item obli-
gatione *obedientia* Filij Parentibus debent sub mortali ex
genere suo 564. seqq. obedire in omnibus licitis, & hone-
stis. 567. ad eorum *curam* pertinentibus. 568. seq. non in
aliis malis, illicitis, & dishonestis, seu etiam licitis, ad curam
tamen paternam non pertinentibus. *ibid.* Unde quoad
certum vitæ statum eligendum, vel capessendum simplici-
ter eis obedire non tenentur. 569. & graviter peccant pa-
rentes filios, vel filias ad Religionem compellentes. *ibid.*
seq. aut ab ejus ingressu injustè impedientes. 570. sine iusta
causa ad Matrimonium compellentes. 571. vel è contra ab
eo impedientes. *ibid.* sq.

Quando

INDEX.

Quando, & qualiter peccent filii, vel filiae matrimonium
contrahentes parentibus invitis, & justè contrariantibus.
572. seqq.

Quam reverentiam filij Parentibus in verbis, signis, & factis
debeant, 576. seqq.

Quando & qualiter peccent filii, vel filiae agentes aliquid ex
odio, irreverentia, vel contemptu erga Parentes. 578.
seqq.

Filiis illegitimis, & spuriis ad quid teneantur Parentes. 589.
seq.

Filij & pupilli ad quid teneantur Tutoribus, Patrinis, & è con-
tra hi illis. 597. seq. Ad quid consanguineis, Avis, Proa-
vis, aliisque Majoribus, & è contra. 598. seq.

Formulae jurandi expressæ quæ 12. seq. quæ ambiguæ. 13.
seqq.

Frangere jejunium, vide Jejunium.

G.

Gratitudo est specialis virtus, habens tres gradus. 609.
seq ingratitudo vitium ei oppositum quale peccatum.
610. seq.

H.

Hæreditas, seu portio legitima filiis debita quæ. 593. qua-
liter eam filii petere possint. ibid. & seqq. Causæ ne-
gandi eis hæreditatem. 595. sq.

I.

Iejunij Ethymologia, & divisio generatim. 487. seq.
Jejunium Ecclesiasticum est religiosa observantia. 489.
abstinentia à cibo, & certa ciborum qualitate (ubi quid
nomine cibi intelligatur: 490.) statuto seu certo tempore,
491. ab Ecclesia ordinata, quoad tempus & modum. 429.
Jejunium Ecclesiasticum requirit abstinentiam à carnibus.
493. & in Quadragesima ab ovis, & lacticiniis, nisi Privi-
legium, vel consuetudo contraria hæc admittat, ut
est in Germania nostra. 494. sq. Et esto ova & laci-

I N D E X.

cinia licita sint, ob id tamen non licet vesci sagamine, seu pinguedine, adipe, vel sanguine. 495. seqq. Obligatio jejunij est sub mortali, toties quoties, nisi parvitas materie, vel alia causa excuset. 497. sq.

Jejunium Ecclesiasticum requirit insuper unicam refectionem tantum. 499. moraliter continuatum. 500. nisi paupertas, officium, vel negotiorum excuset. 501. sq. Ideoque excludit alias refectiones iteratas, veras tamen, non alias sumptiones per modum medicinæ. 502. resolvuntur varijs casus. 503. sq. viñum, cerevisia, mulsum &c. etiam ad sedandam famem sumpta, non frangunt jejunium. 503. sq.

Refectione unica ad jejunium requisita. 499. debet esse moraliter continuata. 500. plura vide *Refectio*.

Collatio vespertina licita. 516. sq. in qua quantitate? 517. sq. & qualitate? 520. Tempus collationis ex rationabili causa cum prandio commutare licet. 523.

Qui, quando. 525. seq. & qualiter obligentur ad jejunium. 527.

Transgressus jejunium accidentaliter tantum, illud adhuc servare tenetur de reliquo. 528. non item, qui semel illud fregit quoad substantiam, nisi quoad carnes. 529. Unde, qui illud fregit comedendo carnes etiam semel tantum, tenetur deinceps abstinere à carnibus, non vero ab aliis cibis. *ibid.* sq.

Dispensatus ad carnes ob infirmitatem, censetur etiam dispensatus ad secundam refectionem, non vero si dispensatus sit ob alias causas. 530. sq.

Obligatio jejunij ita affixa est diei statuto, ut privata auctoritate transferri non possit. 531. sq. Unde qui statu die non jejunavit, sive culpabiliter, sive inculpabiliter, non tenetur supplere alio die; aliud est de jejunio ex voto, vel pænitentia debito. 532. sq.

Qualiter transgressio jejunij explicanda in confessione. 534. quando unum peccatum vel multiplex. 533. sq.

Quando & qualiter peccent aliis proximè cooperantes ad frangendum jejunium: ut Patres, Matres familie, Domini, Superiores, Caupones &c. 535. sqq.

Cap-

INDEX.

Causæ à jejunio excusantes sunt *etas*, *infirmitas*, *labor*, & *pietas*. 537. ratione ætatis excusantur quoad secundam refectionem tantum, non quoad carnes, à jejunio Ecclesiastico omnes ante completum annum vigesimum primum. 538. sq. non tamen ab aliis jejunis ex voto, professione, vel poenitentia debitum. 539. sq. Item senes post annum 60. completum, non tantum à jejunio Ecclesiastico excusantur quoad secundam refectionem. 540. sqq. sed probabiliter etiam ab aliis jejunis ex voto, vel professione debitis. 542.

Quando, qualiter, & quos excusat *infirmitas*. 544. infirmis adnumerari solent etiam prægnantes, lactantes, mendici ostiatim mendicantes, laborantes, & famulantes apud hæreticos &c. *ibid.* seqq.

Quando, qualiter, & quis excusat *labor*: 546. sqq. & quos *Pietas*? 549. sqq.

Impuberum vota à quo, qualiter, & quando irritari possint. 333. sq.

Intentio ad votum qualis requiratur, & sufficiat. 172. sqq. in dubio quid? 176. sqq.

Irritatio votorum, ac juramentorum, & quis irritare possit. vide *Votorum deobligatio*.

Juramenta.

Juramentum quid? 8. essentialiter requirit I. ut fiat per Deum verum. *ibid.* sq. II, cum voluntate eum in testimoniū vocandi. 10. sq. III. & petitione divini testimonij. 11. sq.

Juramenta *explicata* quæ? 12. sq. eorum formulæ ambiguæ, præsertim Germanis propriæ. 13. sqq. Jurare per vitam Dei, Sanctorum. 14. Item per eorum caput, cor, membra &c. quale, & quando peccatum. 15.

Juramenta *implicita* quæ? 17. fieri possunt per Beatos, Sanctos &c. *ibid.* per tres Sacras, Crucem, Sacraenta, creaturas irrationalēs &c. 18. sq. eorum formulæ ambiguæ. 20. sqq.

In quovis juramento per quæcunque verba expresso semper

I N D E X.

- per attendenda est intentio jurantis. 25. seqq. Juramentum assertorium quid? 27. seq. quid promissorium. 28. seqq. unum absolutum, aliud confirmatorium. 29. seq. Juramenta simplicia, & execratoria, seu imprecatoria quæ? 31. seq. Juramenta solennia quæ. 34. sq. Juramenta judicialia quæ, & quotuplica? 35. alia necessaria, alia voluntaria. &c. 36. Juramentum ut sit validum essentialiter debet esse liberum perfecte, cum intentione Deum invocandi, & se obligandi 41, non item implendi. 42. seq. Juramentum ex errore, vel dolo, quando validum, quando non? 43. sqq. Juramentum metu quovis extortum valet, & obligat. 45. sqq. Juramentum etiam ob injuriam alterius factum obligat. 48. Unde non tantum captivus ad tempus ex carcere sub juramento reversionis dimissus. 49. sed etiam, qui juravit Tyranno redire in injustum careerem, præviso mortis periculo, redire tenetur. 50. seqq.

Juramenti materia.

Juramentum ut valeat, debet esse de re honesta. 52. unde materia juramenti quæ, & qualis? 53. de re omnino indifferenti, quâ tali, nullum est: 45. sq. resolvuntur varijs casus, ubi videtur nullum esse juramentum: se ducturum uxorem, non daturum eleemosynam tali pauperi, non jejunatum, non fidejussurum, non fore patrinum, non accessum convivium &c. 55. Item si jures multas orationes, jejunia, peregrinationes &c. cum detimento obedientia, Officij &c. ibid. sq.

Juramentum irritè factum nunquam convalescit: uti si contra votum castitatis, vel priora sponsalia, cum juramento promittas alteri: conjux invito, vel ignorantie altero conjuge juret, vel voveat Religionem &c. nec eo mortuo, tenetur. 56. sq.

Juramentum promissorium factum homini acceptanti, vel abso-

I N D E X.

absolutè emissum in certi hominis vel Ecclesiae &c. utilitatem, in quavis materia licita obligat, nec propria auctoritate in aliud mutari potest. 57. Qui tamen juravit puellæ matrimonium, licet ingreditur Religionem. 58. non tamen licet suscipit Ordines Sacros. 59.

Juramentum Parentum, Dominorum, Herarum &c. se filios, servos, ancillas &c. ita punituros, verberaturos, domo ejeturos &c. regulariter non sunt vera juramenta. *ibid. seqq.* sicut nec juramenta accusandi, vel non accusandi, alterum; non prius sedend i, egrediendi &c. non pluris emendi, vendendi &c. 61. *seqq.* Juramentum non propalandi artem distingui debet. *seqq.*

Juramentum non ludendi quando, & qualiter obliget? 63. *seqq.* resolvuntur varia. *ibid. seqq.*

Juramentum de re illicita sub culpa prohibita nullum est. 66. quando leges aliquam actionem sub culpa prohibeant. *ibid. seqq.* Resolvuntur varia. 67.

Juramentum contractui per leges irritato, quando valeat, quando non. 70. *seqq.*

Juramentum de re quidem licita, sed illicite, & peccaminose factum valet. 71. *sq.* sicut & juramentum factum ob malum finem v. g. puellæ pro copia corporis, vel alteri, ut occidat, mutilet &c. inimicum tuum &c. ante impletionem rescindendum, re tamen impleta, valet. 77. & *seqq.*

Juramentum contra leges, vel præceptum Superioris. v.g. donandi, vel aliud faciendi, quando valeat, quando non? 37. *sq.*

Juramentum contra votum, vel aliud juramentum factum ei contrarians est. *ibid.*

Juramentum nimis prodigum v. g. sine ulla ratione donandi mille &c. an & qualiter obliget. 74. *sq.* Juramentum promissorium obligat sub mortali ex genere suo. 75.

Juramenti cuiuslibet obligatio unde, quæ & quotuplex. *ibid. sqq.* quando obligent in foro externo, quando non. 76. *seqq.*

INDEX.

Juramenti promissorij obligatio propria, & principalis, lex virtute Religionis, personalis non transit ad hæredes, bene autem obligatio ex virtute justitiae. 78. seq.
Juramenta strictè interpretanda. 81. Exempla & casus varij. 82. seq.

Juramentum nunquam censetur factum in præjudicium tertij.

Juramenti conditiones.

Juramentum sortitur conditiones, & qualitates actus, cui adiicitur. 84.

Juramenti promissarij cuiuslibet conditiones sunt: si potuerat ibid. Salvo jure, & auctoritate Superioris 86. si non remiserit sponte is, cui promisi. 87. seq. si res in eodem statu permaneat. 88. seq. & si alter quoque promissis steterit. 89. 90. seq. Exempla. 103.

Juramenti liciti conditiones sunt tres. I. Ut fiat in veritate. II. in justitia, & III. in judicio. 95. seq. his suppositis est actus virtutis Religionis. 97. seq. Quæ & qualis veritas, & certitudo in juramentis, seu ad licite jurandum requiratur. 98. seqq. Juramentum amphibologicum. 101. seq. quando perjurium, quando non. 108. seq. Item quando licitum, quando illicitum. 109. seqq. Quæ sit justa causa amphibologice jurandi. 111. seq. Tres amphibologiae species. 103. prima, & secunda semper est vera, & sine mendacio. 105. seqq. Tertia vero semper cum mendacio, ideoque & juramentum ei additum, semper perjurium. 112. seqq. quo sensu intelligendæ sunt tres propositiones damnatae. 118. seq.

In judicio juridice, & legitimè interrogatus, quando possit, vel non possit uti amphibologiæ. 119. seqq. Interrogatus illegitimè, quando possit, vel non possit uti amphibologia. 120. seqq. Interrogatus illegitimè semper uti potest amphibologiæ primæ, vel secundæ speciei. 123. seq. Quando quis censeatur illegitimè urgeri ad jurandum. 124. seqq. Resolvuntur casus varij. 125. seqq.

Jura-

INDEX.

Juramentum carens veritate, temerarium, incautum &c.
qualia peccata. 132. *sqq.*

Juramentum omnino fictum, absque animo jurandi quale,
& quando peccatum. 136. factum quidem cum intentione
jurandi, non tamen se obligandi, nullum est. 137. *seq.*
Factum cum intentione & jurandi, & obligandi se, sed non
servandi, semper mortale. 138. *sq.*

Non implens rem juramento promissam qualiter peccet. *ibid.*
sqq.

Juramentum carens *Justitia*, seu de re, vel actione mala, &
illicita, quando, & quale peccatum. 141. *sqq.* de opere, vel
omissione indifferenti, vel opposito consiliis Evangelii, per
se veniale est. 145. *sq.* Similiter juramentum alias verum,
& de re licita, sine tamen judicio, discretione, & causa rationabili
factum, per se veniale est. 147. Quæ & qualis
consuetudo jurandi constituit hominem in statu peccati
mortalis, ideoque specialiter explicantur in confessione.
148. *sqq.* An, & quando liceat, vel non liceat exigere, vel
inducere alium ad jurandum. 155. *sqq.*

L.

Laborare die Festo quando peccatum mortale, quando
non. 467. *sq.* Feriatio, seu vacatio ab operibus servilibus
debet esse religiosa. 468. durans toto die naturali. 469.

Quæ censeantur opera servilia, quæ non. 470. non servilia
licent. 471. qualia etiam sunt scribere, transcribere, pin-
gere, & similia. 472. Item licet etiam iter facere pedibus,
equo, curru, navi &c. 474. *sqq.* An & quando venari, au-
cupari, piscari, ballare, sint opera servilia; ideoque prohi-
bita die festo, vel non? *ibid. sq.*

Cause excusantes à feriatione quæ. 477. *sqq.* vide *feriari*.
Labor quando, qualiter, & quos excusat à jejunio. f. 546.
sqq.

M.

Materia Juramenti validi, quæ & qualis esse debet. 53.
sqq. vide *Juramentum*.

Ma-

INDEX.

- Materia voti, quæ, & qualis. vide *Votum*.
Matrimonium contrahentes contra voluntatem parentum quando peccent. 572. *sqq.*
Mendicantes qualiter dispensare possint in votis. 371: *sqq.* vide *Voti dispensatio*.
Metus nullus invalidat juramentum. 45. *sqq.*
Missæ audiendæ obligatio. 442. *sq.* exhibendo præsentiam moralem. 443. Quando quis censeatur moraliter præsens, quando non. 444. *sq.* non sufficit præsentia materialis tantum, & corporeæ. 445. Sed requiritur religiosa, & devota. 446. Qualis requiratur intentio & attentio audiendi Missam. 447. *sqq.* Audienda est Missa integra. 450. *sqq.* Quando quis censeatur omittere partem notabilem, ideoque peccare mortaliter, quando non. 451. *sq seqq.* Non satisfacit præcepto, qui duas partes Missæ simul à diversis celebrantibus audit. 454. *sq.*
Qualis & quo loco audienda sit Missa. 456. *sq.* Causæ ab auditione Missæ excusantes sunt quatuor: *Impotentia: Charitas: Officium: & Consuetudo*. 458. Impotentia triplex: *Spiritualis: naturalis: moralis*: Qui excusentur spirituali. *ibid. sq.* qui naturali. 459. & qui mortali. 460. *sq.* Hæc quando adesse censeatur. 461. An & quando quis possit, vel non possit impedimentum ponere auditioni Missæ, v.g. suscipere iter, vel aliud negotium. 462. *sqq.* Quando & quos ab auditione Missæ excuset Charitas. 463. quando & quos officium. 464. & quos consuetudo. 465. *sq.*

N.

- N**ecessitas triplex: extrema, gravis, & communis. 637. In qua necessitate proximi teneatur quis dare elemosynam: casus varij. 638. *sqq.* Item 640. *seqq.*
Nomen Dei, Christi, Sanctorum &c. in vanum assumere, proferre, nominare &c. quale peccatum. 5. *sq.* Quinam dicatur nomen Dei in vanum assumere. 3. *sqq.*
Nomen Dei, quando illicitè assumatur. 2. *sq.*

O.

INDEX.

O.

- O**bedire Parentibus &c. vide *Filiij*.
Obligatio juramenti. 75. seqq. Quæ quando, & qualiter
transeat ad hæredes. 78. seqq;
Opera Servilia die festo prohibita quæ censeantur, quæ non.
470. seqq.
Causæ excusantes à feriatione. 477. vide *Feriari*.
Obligatio jejunij. vide *Jejunium*.
Ordo servandus in diligendo proximo qualis. 684. seqq. Post
Deum, cæteris paribus, tenetur quis magis diligere se,
quam proximum æqualem. 687.
Ordo Charitatis quoad bona spiritualia. 662. seqq. quoad
bona temporalia. 698. seq.
Inter proximos qui plus vel prius diligendi. 700. seqq.

P.

- P**arentibus obedire, vide *Filiij*.
Parentes graviter peccant filios, vel filias ad Religionem
compellentes. 569. vel ab ejus ingressu injuste impedien-
tes. 570. sine justa causa ad matrimonium compellentes.
571. vel econtra ab eo impedientes. *ibid. sq.*
Parentes debent filiis amorem, & educationem corporalem,
& spiritualem. 481. seq. Quoad amorem tenentur eis bene
velle, benefacere, & ornare malum avertere. 582.
Quoad educationem corporalem debent eis providentiam vi-
tae, nihil agendo, quod vita, vel sanitati proliis conceptæ,
vel jam natæ obesse possit (ubi quomodo in hoc peccaret)
583. seq. Item providentiam victus seu alimenta, vesti-
tum, instructionem in disciplina, vel honesta arte addi-
scenda. 584. seqq. Et providentiam status in futurum.
586.
Quoad educationem spiritualem debent eis I. Doctrinam in
rebus ad salutem necessariis. II. Exemplum. & III. Cor-
rectionem. 587.
Quid teneatur Pater filius illegitimus, & spurius. 589. seqq.
Quid Mater? 591. seq.

Per-

I N D E X.

Perjurium quid, quotuplex? 131. Perjurium seu juramentum assertorium carens veritate semper est peccatum mortale. 132. seq. & ordinariè juramentum temerarium rei dubiæ, & incertæ. 134. seq.

Pietas & obligatio erga Majores, & collaterales. 597. seqq.
Pietas quos, quando, & qualiter excusat à jejunio. 549. seqq.
Præcepti secundi Decalogi explicatio. 1. ejus substantia in quo consistat. 4. & 5.

Præcepti tertij explicatio. 485. seqq.

Præcepti quarti explicatio. 553. seqq.

Præsentia ad Missam qualis requiratur. 443. quando quis censatur mortaliter præsens. ibid. & seq. vide *Missa*.

Privilegiati seu Confessarij Mendicantes qualiter dispensare possint in votis, & in quibus. 369. seqq.

R.

Refectio unica ad jejunium Ecclesiasticum requisita. 499.
debet esse moraliter continuata, nisi paupertas, officium, vel necessitas excusat. 500. sq. Obligatio unius refectionis est sub mortali ex genere suo. 506. seq. Qui saepius in die reficitur, probabiliter tantum semel peccat mortaliter, in prima, scil. iterata refectione. 507. seq. Hora refectionis modo est meridies seu undecima. 509. quæ de essentia jejunij Ecclesiastici non est, ubi est abstinentia à carnibus, & unica refectio. 511. seq. & ideo ex justa causa mutari potest. ibid. seq. sine justa causa eam mutare, vel notabiliter anticipare, mortale esse volunt aliqui. 513. seq. sed probabiliter solùm veniale est. 414. seq.

Reservatio, seu reservatum votum, vide *Votorum dispensatio*.
Reservatio, seu restrictio mentalis. 103. seqq. vide *Juramenti conditiones*.

S.

Sacrum. vide *Missa*.

Saga confitens se plures infantes baptizasse in nomine Diaboli. 696.

84-

INDEX.

Subditū ad quid ex quarto Præcepto obligentur suis Superiorib⁹ Spiritualibus. 605. seq. & temporalibus, & hi ē contrā Subditis. 606. quid famuli & ancillæ Dominis &c. 607. quid discipuli Magistris, & hi ē contra illis. 608. seq.

V.

Votum.

VOturn est promissio deliberatē facta Deo de meliori bono. 168. essentialiter debet esse promissio vera, ideōque voluntas promirendi, & se obligandi est essentialis voto. 170. sq. itaque verba voti sine tali animo prolata non sunt votum. 171. Si proferens verba habet quidem voluntatem promittendi, ignorat autem voto annexam esse obligationem, non facit votum. *ibid.* secūs si id sciat, *ibid.* seq. Si vovens habet voluntatem promittendi, & obligandi, non tamen implendi, votum adhuc valet. 172. seq. ideōque ad votum validum requiritur intentio promittendi, & se obligandi. 173. non quidem necessariō actualis explicita. *ibid.* seq. sed sufficit actualis implicita. 174. immo virtualis. *ibid.* non tamen habitualis. 175. minus interpretationativa, & indirecta tantum. *ibid.* in dubio de intentione quid præsumendum. 176. seq.

Voti promissio debet esse perfectē deliberata. 178. seq. Unde invalidum est votum emissum ex motibus primo, vel secundō primis. 180. seqq. In dubio deliberationis sufficientis quid judicandum i. *ibid.* seq.

Votum essentialiter debet esse promissio *Voluntaria*. 183. sq. Unde irritum est omne votum factum ex ignorantia, errore, vel dolo versante circa substantiam rei promissæ. 184. & seq. Secūs, si ignorantia &c. versetur solum circa accidentia. 185. seq.

Quid de votis metu extortis? 186. seqq.

Votum essentialiter debet esse promissio *facta Deo*. 188. seq. ita ut B. Virginis, & Sanctis fieri non possint absolute, & inse, sed ut relatis ad Deum. 189. seq. qualiter de hoc examinandi poenitentes. 190. sq. in dubio præsumuntur votive ipsi Deo. *ibid.* seqq.

Voto

INDEX.

Voti materia.

Voti materia debet esse *possibilis* voventi. 193. hinc invalidum est votum nunquam peccandi, etiam venialiter. 194. & seq. valet tamen votum vitandi omnia mortalia, & certa venialia. 195. seq. Invalidum etiam est votum de facto alieno, ut alieno. 196. Unde filii non obligantur votis parentum pro se factis. 197.

Voti materia debet esse res *moraliter bona*. 198. seq. Unde invalidum est votum de re quantumvis bona, factum ob finem malum, sufficienter ipsam rem, seu executionem voti. 200. valet autem, si is afficiat solum ipsum votum, seu votentem, non ipsam rem, ut v. g. est vana gloria &c. 201. seq. Exempla varia. *ibid.*

Votum pro re illicita impetranda à Deo, vel jam impetrata gratias agendi, quando valeat, quando non. 204. seqq.

Votum de re indifferenti quā talī, ut non spuendi in Ecclesia, non nendi in Sabbato, non velcendi capita animalium &c. in honorem S. Joannis &c. invalidum est, nisi ex fine, vel alia circumstantia bonum evadat. 206. seqq. Ideoque materia voti debet esse de *meliore bono*. 209. seq. hoc est de re bona, & Deo grata. 210. Unde invalida sunt vota omissiendi opera de consilio, v. g. non ingrediendi in Religionem, non jejunandi, non dandi eleemosynam certae personae non fidejubendi, non mutuandi &c. 211. At quid de votis ludendi, vel non ludendi honeste comedendi, vel non comedendi moderate, non voyendi passim, *ibid.* seq. non bibendi vinum, procurandi, vel non procurandi, suscipiendi, vel non suscipiendi, Episcopatum, Prælaturam, vel aliam dignitatem? 212. seq.

Votum Matrimonij seu nubendi, quando valeat, quando non. 215. seqq.

Votum continentiae & castitatis, etiam simplex, juxta communem valet, esto voyenti ob continuas tentationes, & lapsus melior esset status Matrimonij. 217. Resolvuntur duo casus, in quibus votum continentiae ob tales tentationes videtur non valere. 219. seqq.

In

INDEX.

In materia mixta votum valer quoad partem disparatam. **V**e si una pars voti independenter ab alia promissa, fiat inepta, impossibilis, vel minus bona, votum adhuc obligat ad partem aptam & possibilem. 221. seq. Exempla varia, ibid. seq. si vero partes voti promissa sunt copulatum per modum unius, tunc, & una pars fuit inepta, impossibilis &c. corruit totum votum. 223. Exempla varia, ibid. & seq. Vbi regula juris accessorium sequitur principale, variis exemplis & casibus explicatur. 224. seq. An res divisa, vel copulatum promissa sit, inspicienda est intentio voventis, aut ipsa natura materiarum, & in dubio favendum voventi. 226. Casus varij notabiles. 226. seq. Resolvuntur varia dubia circa vota simul incompossibilia, que simul servari non possunt. 229. seqq.

An materia voti in toto, vel in parte sit apta, nec ne, non est dijudicandum ex tempore, quo votum emittritur, sed ex tempore pro quo emittitur. 233. Quando materia a principio fuit inepta in toto vel in parte, ut pote impossibilis, illicita, minus bona, est postea fuit apta, votum tamen manet irritum, ibid. At quid si materia voti a principio fuit apta, & postea inepta, impossibilis &c. evadat? 234.

Quid in dubio de materia voti? 235. seq.

Executio voti ritè facta semper duplice bonitate praedita est. ibid. seqq.

Voti obligatio, & interpretatio.

Votum ritè factum obligat ad sui impletionem sub mortali ex genere suo. 239. seq. ratione tamen materiae ipsius solum sub veniali. 240. Vbi semper principaliter attendenda est intentio voventis, & deinde materia. 241. Quando concavatur res gravis, quando levius. 242. sq. Applicatio ad casus. 243. Potest quis se obligare ad rem gravem sub veniali tantum, ibid. sq. pariter potest quis obligare ad rem alias jam sub mortali debitam. 244. sq. Ad rem ex lete, & ex circumstantiis levem non potest se vovens obligare sub mortali. 245. sq. In dubio

THEOL. MORAL. PARS III.

Z z

an

INDEX.

an obligatio voti sit gravis, vel levis, interpretatio semper strictè facienda est, habita ratione materiæ, & verborum. 246. seqq. Casus varij. ibid. Quando autem nec ex intentione, nec ex forma verborum, nec ex natura materiæ constat, qualiter votum obliger, observandum est, ac si lex Ecclesiastica illam rem præciperet. 247. sq. in dubio autem, omnibus consideratis, & nullo obstante vendum est voventi. 259. sq. Exempla & Casus varij. 259. seqq. Quid de eo, qui votit rem aliquam indeterminatè, dubitat vero in qua quantitate, qualitate, & numero? 252. sq.

Qui ex voto tenetur peregrinari ad certum locum, satisfacit, si illuc proficiscatur simul ex alia causa. 253. 199.

Quando tempus voto præfixum, ita determinatum est ratione ipsiusmet temporis, ob ejus scilicet specialem devotionem censetur præfixum ad finiendam obligationem. 256. Exempla varia, præsertim in peregrinatione, & ieiunio. 257. sqq.

Quando tempus censetur voto præfixum non ad finiendum, sed solum ad nou differendam obligationem. 259. seqq. Afferunt exempla, & dubia varia revolvuntur. 260. sqq.

Quid in dubio, an vovens determinaverit tempus ad finiendum, vel solum differendam obligationem? 262. sq.

Vota emissa absque omni certo tempore præfixo obligant ad sui impletionem tempore proximo commodo, & opportuno; seu quamprimum sine notabili incommodo fieri potest. 263. sq.

Reservantur varij casus, quando liceat, vel non liceat differre impletionem voti. 264. sqq. In votis obsequium temporale solum continentibus, dilatio quæcumque sine alio incommodo, probabiliter solum venialis. 266. sq. Secundus dicendum in votis perpetuum Dei obsequium continentibus 267. sq.

Votum personale, reale, mixtum. 269.

Voti obligatio est simpliciter personalis. 270. Vnde voluntarie in se suscipiens obligationem exequendi votum etc.

INDEX.

alterius, non obligatur ex vi voti, ibid. sed communiter ex virtute fidelitatis, 271. sub mortali, vel veniali, prout intendit eam suscipere. ibid. Nullus per se directe vovere potest factum alterius. ibid. sq.

Obligatio voti personalis ita personalis est, & ipsius voventis, ut nullatenus satisfici possit per alium. 272. Unde qui illud per se ipsum, sive culpabiliter, sive inculpabiliter, implete nequit, non tenetur substituere alium, 273. nec ejus obligatio transit ad hæredes. 274. nisi vovens expresserit per alium satisfacere. ibid.

Econtra obligatio voti realis, quoad ministerium saltem (etsi non quoad substantiam rei promissæ) etiam per alium impleri perit. 274. sq. & ad hæredes transit. 276. circa quos aliqua notantur. 277. sq.

Quæ, & qualis sit obligatio votorum mixtorum. 278

Votorum divisio, & oblatio.

Votorum divisio varia est: in temporale, perpetuum, simplex, solenne; absolutum, conditionatum; pœnale &c. 282. seq. Conditionatum obligationem imperfetam, & suspensam parit, utpote pendentem ab eventu futuro in conditione apposito. 284 seqq. Perficitur autem & absolvitur posita, seu impleta conditione. 286. seq. quam ramen, nisi aliunde peccatum sit, licet impedit vovens seclusa vi, vel fraude. 288. seq. cum qua vi, vel fraude probabiliter etiam cessat obligatio voti. 290. seq. tamen æquæ probabiliter non cessat. 291. seq. in quo semper accurate exploranda est intentio voventis; nam redducere integra, tenetur non impedire conditionem. 293. seq. & hinc qualiter intelligenda est illa conditio. v. g. si patri placuit &c. 294. sqq.

Votum pœnale quid, & quotuplex? 295. sq. Si in voto pœnali opus principale illicitum, vel impossibile fiat, aut ejus obligatio dispensetur, eò ipso ruit etiam obligatio pœnae. 296. sq. Ignorantia, vel oblivio excusans & culpa, excusat etiam à pœna. 297. Votum si blasphemæ vero, me inebriavero &c. dabo, faciam hoc, vel illud. &c. ordinariè intelligitur, toties, quoties. 298. sq.

Z 2-2

Ad

INDEX.

Ad quid, & qualiter teneatur, qui vovit aliquam Religionem generatim, & indeterminatè? 299. Potest eligere quamlibet minus strictam. 300. *& sqq.*

Ad quid teneatur, qui vovit aliquam Religionem, vel Monasterium determinatè? 301. *sqq.*

Quando licet possit, vel non possit, etiam jam professus exire, & intrare aliam Religionem? 302. *sqq.* Dubius autem voverit solum ingressum, & probationem, an verò etiam professionem in Religione, presumere potest, scilicet tantum vovisse ingressum. 304. *sq.* ubi quædam notantur, 305. *sq.*

Voti violatio.

Quale peccatum sit vovere aliquid inconsideratè sine intentione promittendi, obligandi, vel implendi. 307. *sqq.* Qualiter peccet vovens rem malam, impossibilem, & indifferentem. 308.

Quale peccatum transgressio, & dilatio voti, ac de voto emisso pœnitere. 309. *sq.*

In confessione votorum violatorum opus non est explicare eorum materiam, nisi ea aliunde præcepta, vel prohibita sint. 310. *sq.*

Licer votum Castitatis simplex, solemne, & Sacri Ordinis, sunt ejusdem speciei, tamen in confessione probabilius asseruntur. primi debet votum solemne. 311. *sq.*

Votorum ac juramentorum deobligatio.

Quadrupliciter fieri potest: I. Extinctione, II. Irritatione, III. Dispensatione, ac IIII. Commutatione.

Votorum extinctio.

Obligatio votorum, ac juramentorum extinguitur. I. ablatio, vel mutatione notabili ipsius materie. 314. Ubi: quando talis, II. aut finis principalis voti. 315. aut III. circumstantie per se principaliter intentæ. 316. aut IV. alterius æquivalentis ex improviso accidens.

INDEX.

debetis, seu impedimenti supervenientis. ibid. seq. talis autem mutatio vel impedimentum occurrentes debet esse quid notabile, se tenens ex parte materiae, non voventis tantum. 318. unde nullum incommodum, vel periculum etiam mortis, liberat ab obligatione voti, si id fuit præsum. 319. Si tamen talis mutatio vel impedimentum sic perpetuum, obligatio omnino extinguitur, secus si temporale tantum. ibida.

Votorum irritatio.

Triplex est: *Intrinsica de jure naturali*: *Extrinsica de jure humano communi*: *Extrinsica de jure personali*.
321. seq.

Irritatio voti, vel juramenti est obligationis ablatio &c.
324.

Omnia vota Religiosorum, etiam Prælatorum non præjudicantia irritata esse volebant Antiqui. 325. Sed verius, illa tantum vota eorum simplicia invalida sunt, quæ Superiorum præceptis, constitutionibus, monasticæ disciplinæ præjudicant. 326. non verò alia non sic præjudicantia. 327. seq. Ea tamen Prælatus, seu Superior, etiam localis per se directè irritare potest. 329. seq. Excepto voto ingtediendi strictiorum Religionem. 330. seq. tamen Religiosorum solum, scil. sibi actu vi obedientiæ Subditorum vota alia irritate potest Superior, non Novitiorum, aut Suum ante professionem emissa. 330. sqq. Vota filiorum, & Clientum. 332. seqq. Quinam dicantur impuberes, minores, minorennies. 333 seq.

Omnia vota impuberum per se directè irritati possunt à Patre, vel Tutori. ibid. seqq. etiam post annos pubertatis, si pubes factus ea non confirmavit, vel ratificavit. 335. Vota verò filiorum post pubertatem emissa illa solum à Patre irritari possunt, quæ ei in familiæ administratione præjudicant. 336.

Quæ patria potestas irritandi vota filiorum impuberum in defectu Patri's extenditur etiam ad Tutorem, Curato-

INDEX.

rem, Avum, &c in horum defectu, etiam ad Matrem.
337. seqq.

Quæ & qualiter vota Vxoris irritari possint à marito. 339.
seqq. & econtra vota mariti ab uxore. 342. seqq. Maritus
non potest irritare votum uxoris de non petendo debito,
benè vero uxor quandoque votum tale mariti. 343. seq.

Quæ vota servorum, & qualiter irritari possint à Dominis.
334. sq.

Quilibet habens potestatem irritandi vota, eadem denuò ir-
ritare potest etiam post jam prius datam licentiam voven-
di. 345. sq. imò etiamsi licentiam vovendi dederit cum
expresa promissione non irritandi vota permissa. 346. seqq.
peccat tamen, saltem venialiter talis, si licentiam taliter
datam sine causa tevocet. 349. seqq.

Quæ vota semel irritata, postquam vovens liberatus est à
potestate irritantis, reviviscant, quæ non? 351. sq.

Habens potestatem irritandi vota, quæ, & qualiter etiam
possit irritare juramenta alterius sibi subjecti. 352. sq.

Votorum Dispensatio.

Dispensatio voti, & relaxatio juramenti quid? 356. Ad
validam voti dispensationem requiritur iusta & ratio-
nabilis causa. ibid. Causæ legitimæ dispensandi vota.
357. seqq. Quatuor regulæ dispensanti observandæ. 360.
seqq. Quid in dubio an causa sit sufficiens, nec ne? 361.
sq.

Datur potestas dispensandi. 363. & quidem ordinaria re-
spectu omnium fidelium in omnibus omnino votis in
Summo Pontifice ut universali Pastore. ibid. sq. ac pari-
ter etiam ordinaria in Episcopis respectu suorum Dia-
celanorum dispensandi in omnibus votis Pontifici non
reservatis. 364. sq. Sicut & Prælati Regulares Exempti: ut
Generales, Provinciales, Abbates, & Præpositi aboluti
ordinariam potestatem habent, dispensandi in omnibus
suorum subditorum votis Papæ non reservatis. 367. sq.
non ita Prælati non Exempti. 365. sq.

Cum

INDEX.

Cum quibus & qualiter dispensare possint habentes potestatem delegatam. 367. seqq.

In quibus & qualiter dispensare possint, Privilegiati seu Confessarij Mendicantes. 369. seqq.

Vota Papæ reservata de facto sunt quinque. I. Votum Religionis. II. Castitatis integræ seu perpetuae. III. Peregrinationis ad S. Sepulchrum IV. Romane ad limina Apostolorum & Pauli. & V. Compostellanae ad S. Jacobum. 372. seqq. quorum reservatio cum sit odiosa, strictè interpretanda est, f. 373. ut tunc solum reservata esseantur, si sint vota propriæ dicta, hoc est, Deo facta. ibid. sq & si sint perfecta. 375. sq determinata. ibid. seqq. & absoluta. 377. sq. Unde reservata non sunt, si sint poenalia, vel solum conditionata. 378. sq. Resolvuntur Casus variij. 379. seqq.

Quando in predictis votis Pontifici reservatis dispensare possit Episcopus urgente necessitate. 383. seqq. Votum emissum, & dispensandum ante Matrimonium. 385. sq. Et emissum ante, sed dispensandum post Matrimonium. 386.

Quis dispensare possit in voto Castitatis emisso post Matrimonium jam contractum. ibid. seqq.

Votorum commutatio.

Est translatio obligationis ab una materia in aliam. 391. eaque in opus manifestè melius licet & sanctè fieri potest ab ipsomet voente. 392. An vero in æquale ab ipsomet voente fieri possit, utrumque probabile est. 393. seqq. In opus autem minus, necessariò fieri debet ab alio potestatem habente. 394. seq. quam habet, quisquis dispensandi habet. Ut Pontifex respectu omnium: Episcoporum, Praelatorum Exemptorum respectu suorum. 394. seq. ac etiam Confessarij Privilegiati seu Mendicantes. 396. seq.

Quæcunque autem vota, & qua ratione reservata sunt Pontifici quoad dispensationem, eadem ratione ei relevata sunt quoad commutationem. 397. & è contra qua-

INDEX.

- Quaenque ratione eorum dispensatio cessat esse refusa, eadem cestabit esse relevata commutatio. 398.
Qui voti sui commutationem in Jubilæo à se obtento, non lovit, aut oblitus est petere, potest eam petere vi illius etiam post plures annos à quovis Confessatio tunc approbato. 398. seqq.
Confessarius in Jubilæo potest voti commutationem deferre in aliud tempus. 400. seq.
Qua ratione potestas dispensandi vota, excluditur ad juramenta pia, eadem potestas commutandi vota, extenditur ad eadem juramenta pia, & vota jurata. Vbi: & quo, quando, & quæ juramenta pia commutari possint, latè exemplificatur. 401. seqq.
Quæcunque vota vel juramenta in præjudicium tertij dispeßari non possunt, nec etiam ordinariè commutari possunt. 408. seq. Excipluntur, & resolvuntur casus varij, valde notabiles. 409. seqq.
An quando, & qualis requiratur causa commutandi voti? 418.
Corollarium. 421.
Modus & regula commutandi vota. 422. seqq.
Qualiter, & in quid, seu in quæ opera vota commutari debant. 423.
Exempla Authentica commutationum votorum. 428. seqq.
Observationes corollariæ, & casus varij. 431.

O. A. M. D. G.

